

משרד החינוך

המינהל למדע ולטכנולוגיה

הפיקוח על מגמת טכנולוגיות תקשורת

שנה"ל תשפ"א

האני מאמין בהוראת ובלמוד 'תקשורת וחברה' למורה ולתלמיד

אני מאמין למורה

המורה אינו רק מורה המלמד תקשורת, אלא מחנך לתקשורת. מטרת העל בלימודי המקצוע היא: **חינוך לתקשורת בדרך לעיצוב זהותו של הלומד.**

אנו רואים את תפקידנו לא כמורים המלמדים תקשורת, אלא גם כמחנכים לתקשורת. מטרת העל שלנו היא **חינוך לתקשורת בדרך לעיצוב זהותם של הלומדים.**

הדרך לגיבוש זהותם של התלמידים במסגרת הוראת המקצוע, כאזרחים בעלי חשיבה עצמאית דורשת מאיתנו לחנך את התלמידים לאור העקרונות הבאים:

1. אנחנו שואפים להטמיע בתלמידנו 'רפלקסים מותנים', שיעודדו העלאת שאלות ביקורתיות בכל פעולה תקשורתית: בעת צפייה או האזנה לתקשורת האלקטרונית, בעת קריאת תוכן, בשיתוף פוסט בפייסבוק או העלאת תמונה לאינסטגרם.
2. אנחנו מתחייבים לשמש דוגמה לשימוש מושכל, ראוי ונבון בשלל אמצעי התקשורת.
3. תפקידנו הוא לעורר שיח על משמעותם וחשיבותם של אמצעי המדיה לקיומו של משטר דמוקרטי איתן, ומטרתנו להעביר לתלמידים את חשיבות האקטיביזם החברתי כערך יסוד ומרכזי במשטר דמוקרטי.
4. אנו שואפים להמחיש לתלמידנו כי תפקיד התקשורת במשטר דמוקרטי, מחייב הצגת ביקורת תמידית ועמדה לעומתית כלפי הממשל ולא הסתפקות בדיווח. נדגיש גם כי כל כלי תקשורת אינו 'מצלם' את המציאות כפי שהיא, אלא מבטא נקודת מבט מסוימת ונרטיב מסוים מתוך מגוון אפשרויות.
5. אנו שואפים להסביר את התפקיד המרכזי של חופש הביטוי בעיצוב חיים דמוקרטיים חופשיים, אבל גם להבחין מתי חופש הביטוי 'נגוע' בהסתה שעלולה להסתיים לא רק בהלבנת פניו של ה'אחר', אלא גרוע מכך.
6. אנחנו מבקשים להדגים ולהסביר את היתרונות העצומים שיש לפלטפורמות הדיגיטליות הנוכחיות בחיינו ביכולת האדם הבודד לתקשר במהירות ובתפוצה רחבה. בד בבד נדגיש את השלכותיהן המורכבות על חיי הפרט והקהילה.

7. שאיפתנו היא להטמיע את ההכרה שבעידן של 'ביג דאטה', בעל המאה אינו עוד בעל המידע. בעל המאה הוא בעל הדעה. האדם נבחן ביכולתו להשתמש בתבונה בהון הדיגיטאלי שרכש בלימוד המקצוע.
8. מידת הצלחת המאמץ הפדגוגי שלנו תיבחן על פי שלושה משתנים ערכיים מהותיים :
- ביכולת התלמיד לגבש בעצמו 'מפה נראטיבית' וזהות אישית משלו, כך יוכל לבור את דרכו בסבך המידע האופף אותו.
 - ביכולת התלמיד לגבש 'עמדה פתוחה' לדילמות נורמטיביות ואתיות. ביכולת התלמיד לגבש עמדה עצמאית ונקודת מבט אישית תוך כדי התמודדות עם דילמות אתיות ונורמטיביות.
 - בהבנתו של התלמיד שהשיח לעולם משקף נקודת מבט ערכית אישית .
9. החינוך לצריכה ביקורתית של תקשורת הוא גם החינוך למשולש הערכים : הקשבה, סובלנות וכיבוד הדעה ההפוכה והחריגה. "כשם שפרצופיהם שונים כך דעותיהם שונות"(ברכות, נח,ב).
10. אנחנו מתחייבים לקיים דיונים פתוחים עם התלמידים בנוגע לסוגיות הללו תוך מתן מקום להשמעת מגוון הדעות והעמדות. נציג שאלות ודילמות ונעודד התבטאות חופשית של כל התלמידים בתוך דיון סובלני ומכיל, בעיקר דעות שנויות במחלוקת.

אני מאמין לתלמיד

אנחנו אזרחי ההווה ובידינו האחריות והכוח לשנות ולעצב את פניה וערכיה של החברה כמו גם את חיינו שלנו בעתיד. על כן נדרשים כל תלמיד ותלמידה להכיר בחיוניותם של עקרונות היסוד הבאים :

1. אנו מכירים בכך שחופש הביטוי הוא יסוד הדמוקרטיה ומתוכו עולה וצומח כוחה של התקשורת.
2. התקשורת היא 'כלב השמירה' של הדמוקרטיה. אנחנו מבינים שתפקידה של התקשורת הוא לבקר כל העת את השלטון, לשאול ולהאיר פינות חשוכות שלממשל לא נוח לחשוף אותן בפנינו.
3. אנחנו מתחייבים להאזין בסבלנות לכל דעה ובפרט לדעה 'מרגיזה' המנוגדת לערכינו ולהתעמת מולה בצורה מנומסת ומנומקת.
4. אנחנו מבטיחים לשאול שאלות בנוגע **לכל מידע** שהתקבל ושותף ברשתות החברתיות : להבחין בין מידע לדעה, לבחון את עיתוי הפרסום, לחתור לגילוי האינטרסים של מקור המידע, להבין את שיקולי מסגור המידע, וגם את שיקולי הסתרתו מעיני האזרחים.
5. אנחנו מבינים שהרשת איננה 'שוכחת', וכל מידע שנפיץ עלול לפגוע בנו בנסיבות מסוימות בעתיד. לפיכך אנו מתחייבים לנקוט זהירות ושיקול דעת בהפצת מסרים.
6. אנחנו מקבלים על עצמנו אחריות מוסרית וחוקית על כל מידע שנפיץ ונשתף ברשתות. אנו מודעים לכך שאנו חשופים בפני תביעה במידה והפצנו תכנים מסיתים ופוגעניים.

7. אנחנו שואפים לנצל את היכולות שנרכוש במהלך לימוד המקצוע כדי לייצר תכנים בשפה מקצועית אפקטיבית, כדי להשפיע ולשנות מציאות חברתית ופוליטית על פי השקפות עולמנו.

*הניסוח בלשון זכר מטעמי נוחות בלבד: "זָכַר וּנְקָבָה בְּרֵאָם וַיִּבְרָךְ אֹתָם וַיִּקְרָא אֶת שְׁמֵם אָדָם בְּיוֹם הַבְּרֵאָם" (בראשית ה', ב)